ӘЛІБЕК СӘКЕНҰЛЫ ҚУАНТЫРОВ
Қазақстан Республикасы
Сыртқы істер министрінің орынбасары

КУАНТЫРОВ АЛИБЕК САКЕНОВИЧ
Заместитель министра иностранных дел
Республики Казахстан

ALIBEK KUANTYROV
Deputy Minister of Foreign Affairs
of the Republic of Kazakhstan

НЕГІЗГІ БАСЫМДЫҚ - ИНВЕСТОРЛАРДЫ ТАРТУ

ОСНОВНОЙ АКЦЕНТ - ПРИВЛЕЧЕНИЕ ИНВЕСТОРОВ

MAIN FOCUS – ATTRACTING INVESTORS

Әлібек Сәкенұлы, Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігінің шетелдік инвестицияларды тарту бойынша атқарып жатқан жұмысы қандай? Инвесторларға қандай жеңілдіктер мен преференциялар ұсынуда?

Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі еліміздің инвестициялық имиджін ілгерілетуде маңызды рөл атқара отырып, шетелдік мемлекеттермен, трансұлттық корпорациялармен және халықаралық қаржы институттарымен жүйелі жұмыс жүргізуде.

Қолайлы инвестициялық ахуал қалыптастыру, инвестициялық белсенділікті ынталандыру, жаңа мемлекеттік қолдау шараларын енгізу және қолданыстағыларын жетілдіру ол ҚР СІМ Инвестициялар комитетінің негізгі бағыттарының бірі. Инвестициялар комитеті және оған қарасты «KAZAKH INVEST» ұлттық компаниясы тікелей шетелдік инвестицияларды тарту және инвестициялық жобаларды сүйемелдеу бойынша жүйелі жұмысты қамтамасыз етеді.

Қалыптасқан инвестиция тарту экожүйесі үш деңгейден тұрады: шетелдегі мекемелер, орталық мемлекеттік органдар және жергілікті атқарушы органдар арқылы инвесторлармен жұмыс жүргізу. Елшіліктер мен консулдықтар шетелдік инвесторларды іздеу, алғашқы байланыс орнату және келіссөздер жүргізумен айналысады.

Бұған қоса, ел экономикасына озық технологияларды, басқару және тұрақты даму тәжірибесін енгізе алатын инвесторларды тартуға негізгі басымдық берілген.

Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес, «KAZAKH INVEST» ұлттық компаниясы сапалы, экспортқа бағдарланған, жоғары қосылған құны бар инвестицияларды тарту үшін жаңа жүйелі тәсілдерді енгізуде. Осы жұмыстағы нақты нәтижелерге бағытталған негізгі тетіктердің бірі ол инвестицияларды тартудағы таргеттелген тәсіл, ол өндірістерді іске қосу, жұмыс орындарын құру және бюджет кірістерінің өсуін қамтамасыз етеді. Таргеттелген тәсіл сондай-ақ ел үшін маңызды жобаларды іске асыруға жоғары әлеуеті бар компаниялармен нысаналы әрі мазмұнды жұмысты көздейді.

Қазақстанның инвестиция тарту экожүйесі өз тиімділігін дәлелдеген Оңтүстік-Шығыс Азия елдерінің, атап айтқанда Вьетнам мен Индонезияның тәжірибесін ескере отырып қалыптастырылды. Осы мемлекеттердің үлгісіне сәйкес Қазақстанда елдің бәсекелік артықшылықтары мен экспорттық әлеуетін бағалау негізінде төрт басым сала айқындалды: көмірхимия, мұнайхимия, астықты

Алибек Сакенович, расскажите, пожалуйста, о работе Министерства иностранных дел РК по привлечению иностранных инвестиций? Какие льготы и преференции предлагаются инвесторам?

Министерство иностранных дел РК играет ключевую роль в продвижении инвестиционного имиджа страны, выстраивая системную работу с зарубежными государствами, транснациональными корпорациями и международными финансовыми институтами.

Одним из основных направлений работы Комитета по инвестициям МИД РК является создание благоприятного инвестиционного климата, стимулирование инвестиционной активности, работа по внедрению новых и совершенствованию действующих мер господдержки инвестиций. Комитет совместно с подведомственной национальной компанией «KAZAKH INVEST» проводят системную работу по привлечению прямых инвестиций и сопровождению инвестиционных проектов.

Сформированная в Казахстане экосистема привлечения инвестиций включает три уровня: взаимодействие с инвесторами на уровне загранучреждений, центральных госорганов и местных исполнительных органов. На внешнем периметре загранучреждения РК обеспечивают поиск новых инвесторов, налаживание прямого контакта с зарубежными инвесторами и проведение первых переговоров.

При этом основной акцент делается на привлечение инвесторов, способных внести в экономику страны передовые технологии, управленческую экспертизу и практики устойчивого развития.

Для реализации задач, обозначенных Главой государства в части привлечения качественных, экспортоориентированных инвестиций с высокой добавленной стоимостью, национальная компания «KAZAKH INVEST» внедряет новые системные подходы. Одним из ключевых инструментов в этой работе является таргетированный подход к привлечению инвестиций, нацеленный на конкретные результаты – введение в эксплуатацию производств, создание рабочих мест и рост поступлений в бюджет. Таргетированный подход также предполагает адресную и содержательную работу с компаниями, имеющими высокий потенциал реализации значимых для страны проектов.

Казахстанская экосистема привлечения инвестиций выстраивалась с учетом доказавшего свою эффективность опыта стран Юго-Восточной Азии, и в частности, Вьетнама и Индонезии. Так, по примеру

терең өңдеу және мұнай-газ саласына арналған жабдық өндірісі.

Әр сала бойынша инвестициялық ұсыныстар әзірленген, олардың құрамына техникалық-экономикалық негіздемелер, қаржылық модельдер, жоба профильдері және әлеуетті серіктестердің тізімі кіреді.

Аталған стратегияның практикалық іске асырылуы қазірдің өзінде нәтижелер беруде. Мәселен, 2025 жылы әрқайсысының құны 60 миллион, ал жалпы сомасы 13 млрд АҚШ долларынан асатын 18 инвестициялық келісімге қол қойылды, бұл өткен жылғы көрсеткіштен үш есе көп. Бұл келісімдер тараптардың өзара міндеттемелерін бекітіп, инвесторларға заңнамалық деңгейде сенімді кепілдіктер береді, жобаларды іске асыру үшін ашықтық пен тұрақтылықты қамтамасыз етеді. Ерекше назар бастамаларды сапалы әзірлеуге және экономиканың стратегиялық маңызды салаларын қолдауға аударылуда. Олардың қатарында өңдеуші өнеркәсіп, агросектор, логистика, жаңартылатын энергия көздері және цифрландыру бар. Бұл бағыттар орнықты өсімге, өнімнің қосылған құнын арттыруға және Қазақстанның жаһандық аренадағы инвестициялық тартымдылығын нығайтуға негіз қалайды.

данных государств в Казахстане с учетом конкурентных преимуществ и оценки экспортного потенциала страны определены четыре приоритетные отраслевые ниши: углехимия, нефтехимия, глубокая переработка зерновых и производство оборудования для нефтегазовой отрасли.

В каждой из указанных отраслей разработаны инвестиционные предложения, включающие технико-экономические обоснования, финансовые модели, профили проектов и перечень потенциальных партнёров.

Практическая реализация данной стратегии уже даёт результаты. Так, в 2025 году заключено 18 инвестиционных соглашений, стоимость каждого из которых более 60 млн долл. США, а общая сумма составляет свыше 13 млрд долл. США, что втрое превышает показатели прошлого года. Эти соглашения закрепляют взаимные обязательства сторон и предоставляют инвесторам надежные гарантии на уровне законодательства, обеспечивая прозрачность и стабильность условий для реализации проектов. Особое внимание уделяется качественной проработке инициатив и поддержке стратегически важных отраслей экономики, включая обрабатывающую промышленность, агросектор, логистику, возобновляемые источники энергии и цифровизацию, что создаёт основу для устойчивого роста, повышения добавленной стоимости продукции и укрепления инвестиционной привлекательности Казахстана на глобальной арене.

Сонымен қатар, Қазақстан инвесторларға кең ауқымды преференциялар ұсынады: салықтар мен кедендік баждардан босату, мемлекеттік заттай гранттар беру және басқалары. Мысалы, құны 60 млн АҚШ долл. асатын жобалар үшін инвестициялық келісім шеңберінде 25 жылға дейін салықтық режимнің тұрақтылығы кепілдендіріледі. Бұл инвесторлар үшін сенімділік пен болжамдылықты қамтамасыз етеді.

Аталған шаралардың барлығы Қазақстанды жоғары қосылған құны бар жобаларды іске асыру үшін барынша қолайлы әрі сенімді юрисдикцияға айналдыруға бағытталған. Халықаралық серіктестер тарапынан елімізге деген қызығушылықтың артып келе жатқаны да осыны дәлелдейді.

Түркия Республикасымен инвестициялық бағыттағы ынтымақтастық қалай дамып келеді?

Қазақстан мен Түркияның инвестициялық саладағы ынтымақтастығы стратегиялық әрі көпқырлы сипатқа ие, ол өзара сенімнің жоғары деңгейін және ұзақмерзімді әріптестікке деген ортақ мүдделі айқындайды. Түрік бизнесі Қазақстан экономикасының негізгі салаларын жаңғыртуға, инфрақұрылымды нығайтуға және әлеуметтік саланы дамытуға белсенді атсалысуда.

2017–2025 жылдар аралығында ҚР СІМ мен «KAZAKH INVEST»-тің қолдауымен құны 1,6 млрд АҚШ долл. асатын 47 жоба іске қосылып, шамамен 6 мың жаңа жұмыс орны құрылды. Сонымен қатар, қазіргі таңда жалпы құны 3 млрд АҚШ долл. құрайтын 27 жоба түрік инвесторларының қатысуымен жүзеге асырылуда.

Бұған ірі инфрақұрылымдық және туристік нысандар, көлік тораптарын жаңғырту, сондай-ақ өнеркәсіп, агроөнеркәсіп және фармацевтика салаларындағы кәсіпорындар кіреді. Бұл жобалар өңірлердің дамуына, заманауи технологияларды енгізуге және орнықты өндірістік база қалыптастыруға мүмкіндік беруде.

Жеке атап өтерлік жайт — түрік бизнесінің инфрақұрылымдық мега-жобаларды іске асыруға белсенді қатысуы. «Alarko Holding» және «Makyol Holding» компания-

Также Казахстан предлагает широкий спектр преференций — от освобождения от налогов и таможенных пошлин до предоставления государственных натурных грантов. Например, в рамках инвестиционного соглашения для проектов стоимостью свыше 60 млн долл. обеспечивается стабильность налогового режима сроком до 25 лет. Это создаёт уверенность и предсказуемость для инвесторов.

Все эти меры направлены на то, чтобы сделать Казахстан максимально комфортной и надёжной юрисдикцией для реализации проектов с высокой добавленной стоимостью. И мы видим, что интерес к нашей стране со стороны международных партнёров продолжает расти.

Как развивается сотрудничество с Турецкой Республикой по инвестиционному направлению?

Взаимодействие Казахстана и Турции в инвестиционной сфере носит стратегический и многоплановый характер, отражая высокий уровень доверия и взаимной заинтересованности в долгосрочном партнёрстве. Турецкий бизнес активно участвует в модернизации ключевых отраслей экономики, укреплении инфраструктуры и развитии социальной сферы.

С 2017 по 2025 годы во взаимодействии МИД РК и АО «НК «KAZAKH INVEST» с турецкими инвесторами введено в эксплуатацию 47 проектов на сумму свыше 1,6 млрд долл., что позволило создать около 6 тыс. новых рабочих мест. Кроме того, на сегодняшний день реализуются 27 проектов на сумму 3 млрд долл. с участием инвесторов из Турции. Среди них крупные инфраструктурные и туристические объекты, модернизация транспортных узлов, а также предприятия в промышленности, агропромышленном комплексе и фармацевтике. Эти проекты способствуют развитию регионов, внедрению современных

ларының консорциумы кореялық серіктестермен бірлесіп Үлкен Алматы айналма автомобиль жолының (ҮАААЖ) құрылысын жүзеге асырды. Бұл жоба 2023 жылдың жазынан бастап Алматыны айналып өтетін көлік ағынын жеңілдетуге ықпал етіп келеді.

Ағымдағы жылдың қыркүйек айында Қазақстанда «Tiryaki Agro» компаниясының ауқымды жобасы басталды. Жалпы инвестиция көлемі 320 млн АҚШ долл. құрайды және 400-ден астам жұмыс орнын құруды көздейді. Кешен құрамына бидай мен ноқатты қайта өңдейтін екі зауыт енеді. Онда крахмал, глютен, лизин, глюкоза-фруктоза сиропы, құрамажемдер және ноқат ақуызының изоляттары сияқты жоғары қосылған құнды өнімдер өндіріледі. Жылдық шикізат қажеттілігі — 250 мың тонна бидай және 80 мың тонна ноқат.

Осылайша, түрік инвестициялары Қазақстан экономикасын әртараптандыруға елеулі үлес қосып, көлік және туристік инфрақұрылымнан бастап фармацевтика мен азық-түлік өнеркәсібіне дейін жаңа өсім нүктелерін қалыптастыруда.

технологий и формированию устойчивой производственной базы.

Отдельно стоит отметить активное участие турецкого бизнеса в реализации инфраструктурных мегапроектов. Консорциум компаний «Alarko Holding» и «Makyol Holding» совместно с корейскими партнёрами завершил строительство Большой алматинской кольцевой автомобильной дороги (БАКАД), которая с лета 2023 года способствует разгрузке транспортных потоков вокруг Алматы.

В сентябре текущего года в Казахстане стартовал масштабный проект «Tiryaki Agro», общий объем инвестиций в который составляет 320 млн долл. и предусматривает создание более 400 рабочих мест. Комплекс будет включать два завода по переработке пшеницы и гороха с производством продукции высокой добавленной стоимости, включая крахмал, глютен, лизин, глюкозно-фруктозный сироп, комбикорма и гороховый изолят белка, при этом годовая потребность в сырье составит 250 тыс. тонн пшеницы и 80 тыс. тонн гороха.

Таким образом, турецкие инвестиции

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың Түркияға жасаған ресми сапарының нәтижелері бойынша қандай жұмыстар, оның ішінде нақты инвестициялық жобалар бойынша, атқарылуда? Сапар барысында қандай шешімдер мен уағдаластықтарға қол жеткізілді?

2025 жылы 28–29 шілде аралығында Мемлекет басшысының Түркияға жасаған ресми сапары аясында екі елдің саяси диалогын жоғары қарқынын растап және экономикалық күн тәртібін айтарлықтай нығайтты. Келіссөздер қорытындысы бойынша өзара тиімді ынтымақтастықты тереңдетуге жол ашатын бірқатар маңызды коммерциялық құжаттарға қол қойылды.

Атап айтқанда, жалпы құны 800 млн АҚШ долл. құрайтын «Kazak protein», «KazAgroTech», «Orzax Group» және «S Sistem Yatirim Lojistik» сынды жетекші түрік компанияларымен 5 келісім жасалды. Келісімдер агроөнеркәсіп кешені, азық-түлік өнеркәсібі және логистика салаларындағы жобаларды қамтиды. Олардың ішінде агроөнеркәсіптік және агрохимиялық кешендердің, Түркістан облысында биологиялық белсенді қоспалар зауытының құрылысы, сондай-ақ Ақтөбе, Шымкент, Астана және Алматы қалаларында заманауи логистикалық орталықтар құру бар.

Жобаларды сүйемелдеу ҚР СІМ және «KAZAKH INVEST» ұлттық компаниясы арқылы «бір терезе» қағидаты бойынша жүзеге асырылып, инвесторларға заңнаманы қолдану жөніндегі кеңестерден бастап мемлекеттік қолдау шараларын алуға дейін толық қолдау көрсетіледі. Қыркүйек айында «Kazak protein» агроөнеркәсіптік кешенінің құрылысын бастау жоспарланып отыр, ал «S Sistem Yatirim Lojistik» пен «Қазпочта» АҚ бірлескен кәсіпорны жобалық құжаттаманы әзірлеуді аяқтау үстінде.

Осылайша, қол қойылған келісімдер практикалық іске асырылу кезеңіне өтіп, жаңа жұмыс орындарын құруға, азық-түлік қауіпсіздігін нығайтуға және елдің заманауи инфрақұрылымын дамытуға елеулі үлес қосатын болады.

содействуют диверсификации экономики Казахстана и открывают новые точки роста в различных сферах экономики.

Какая работа, в том числе по конкретным инвестиционным проектам, ведётся по результатам недавнего официального визита Президента РК Касым-Жомарта Токаева в Турцию? Какие решения и договорённости достигнуты в рамках визита?

Визит Главы государства в Турцию 28–29 июля текущего года подтвердил высокую динамику политического диалога и укрепил экономическую повестку. В ходе переговоров был подписан пакет важных коммерческих документов, открывающих новые возможности для углубления взаимовыгодного сотрудничества.

В частности, заключено 5 соглашений на общую сумму 800 млн долл. с ведущими турецкими компаниями «Kazak protein», «KazAgroTech», «Orzax Group» и «S Sistem Yatirim Lojistik». Данные договорённости охватывают проекты в агропромышленном комплексе, пищевой промышленности и логистике, включая строительство агропромышленного и агрохимического комплексов, завода по производству биологически активных добавок в Туркестанской области, а также создание сети современных логистических центров в Актобе, Шымкенте, Астане и Алматы.

Сопровождение проектов осуществляется МИД РК и АО «НК «KAZAKH INVEST» по принципу «одного окна», обеспечивая инвесторам поддержку от консультаций по законодательству до получения мер государственной помощи. Уже в сентябре т.г. ожидается начало строительства комплекса «Kazak protein», а совместное предприятие «S Sistem Yatirim Lojistik» и АО «Казпочта» завершает подготовку проектной документации.

Таким образом, подписанные соглашения переходят в практическую плоскость, что будет способствовать созданию новых рабочих мест, укреплению продовольственной безопасности и развитию современной инфраструктуры страны.

MAIN FOCUS – ATTRACTING INVESTORS

Deputy Minister, could you please tell us about the work of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan in attracting foreign investment? What kinds of incentives and preferences are offered to investors?

The Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan plays a key role in promoting the country's investment image by building systematic cooperation with foreign states, multinational corporations, and international financial institutions.

One of the main areas of activity of the Investment Committee of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan is the creation of a favorable investment climate, stimulation of investment activity, and the development and improvement of existing state support measures for investments. The Committee, together with its subordinate national company KAZAKH INVEST, carries out systematic work on attracting foreign direct investment and supporting investment projects.

The investment ecosystem established in Kazakhstan consists of three levels: interaction with investors at the level of foreign missions, central government agencies, and local executive bodies. At the external perimeter, the foreign missions of Kazakhstan ensure the search for new investors, the establishment of direct contacts with foreign investors, and the conduct of initial negotiations.

At the same time, the main emphasis is placed on attracting investors capable of bringing advanced technologies, management expertise, and sustainable development practices into the national economy.

To implement the tasks set by the Head of State regarding the attraction of high-quality, export-oriented investments with high added value, the national company KAZAKH INVEST is introducing new systemic approaches. One of the key tools in this work is a targeted approach to investment attraction, aimed at concrete results – commissioning of production facilities, job creation, and an increase in budget revenues. The targeted approach also provides for focused and substantive work with companies that have a high potential for implementing projects of national importance.

Kazakhstan's investment attraction ecosystem has been built taking into account the proven successful experience of Southeast Asian countries, in particular Vietnam and Indonesia. Following the example of these states, and based on an assessment of the country's competitive advantages and export potential, four priority sectoral niches have been identified in Kazakhstan: coal chemistry, petrochemistry, deep processing of grain, and production of equipment for the oil and gas industry.

In each of these sectors, investment proposals have been developed, including feasibility studies, financial models, project profiles, and lists of potential partners.

The practical implementation of this strategy is already delivering results. Thus, in 2025, 18 investment agreements were signed, each valued at over $60 million, for a total of over $13 billion, tripling last year's total. These agreements formalize the mutual commitments of the parties and provide investors with reliable guarantees at the legislative level, ensuring transparency and stability of conditions for project implementation. Special attention is being paid to the thorough development of initiatives and the support of strategically important sectors of the economy, including manufacturing, agriculture, logistics, renewable energy, and digitalization. This creates a foundation for sustainable growth, increased value-added production, and strengthening Kazakhstan's investment appeal on the global stage.

Kazakhstan also offers a wide range of incentives — from exemptions from taxes and customs duties to the provision of state in-kind grants. For example, under an investment agreement for projects worth more than USD 60 million, tax regime stability is ensured for up to 25 years. This creates confidence and predictability for investors.

All these measures are aimed at making Kazakhstan a highly comfortable and reliable

jurisdiction for the implementation of projects with high added value. And we see that the interest of international partners in our country continues to grow.

How is investment cooperation with the Republic of Türkiye developing?

Cooperation between Kazakhstan and Türkiye in the investment sphere is strategic and multifaceted, reflecting a high level of trust and mutual interest in long-term partnership. Turkish business is actively involved in the modernization of key sectors of the economy, strengthening infrastructure, and developing the social sphere.

From 2017 to 2025, with the support of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan and JSC NC KAZAKH INVEST, 47 projects with Turkish participation worth over USD 1.6 billion have been commissioned, creating about 6 thousand new jobs. Moreover, 27 projects worth USD 3 billion are being implemented with the participation of investors from Turkey. Among them are large infrastructure and tourism facilities, modernization of transport hubs, as well as enterprises in industry, the agro-industrial complex, and pharmaceuticals. These projects contribute to regional development, the introduction of modern technologies, and the establishment of a sustainable production base.

It is worth noting the active participation of Turkish businesses in the implementation of major infrastructure megaprojects. A consortium of Alarko Holding and Makyol Holding, together with Korean partners, completed the construction of the Big Almaty Ring Road (BAKAD), which, since the summer of 2023, has been helping to ease traffic flows around Almaty.

In September of this year, a large-scale project of Tiryaki Agro was launched in Kazakhstan, with a total investment of USD 320 million and the creation of more than 400 jobs. The complex will include two plants for processing wheat and peas, producing high value-added products such as starch, gluten, lysine, glucose-fructose syrup, animal feed, and pea protein isolate. The annual raw material requirement will amount to 250,000 tons of wheat and 80,000 tons of peas.

Thus, Turkish investments contribute to the diversification of Kazakhstan's economy and open new growth points ranging from transport and tourism infrastructure to pharmaceuticals and the food industry.

What work, including on specific investment projects, is being carried out following the recent official visit of President Kassym-Jomart Tokayev to Türkiye? What agreements and arrangements were reached during the visit?

During the official visit of the Head of State to Türkiye on July 28–29 of the current year confirmed the high dynamics of political dialogue and strengthened the economic agenda. During the negotiations, a package of important commercial documents was signed, opening new opportunities for deepening mutually beneficial cooperation.

In particular, five agreements totaling USD 800 million were concluded with leading Turkish companies "Kazak protein", "KazAgroTech", "Orzax Group" and "S Sistem Yatirim Lojistik". These agreements cover projects in the agro-industrial complex, the food industry, and logistics, including the construction of agro-industrial and agrochemical complexes, a plant for the production of biologically active additives in the Turkistan region, as well as the creation of a network of modern logistics centers in Aktobe, Shymkent, Astana, and Almaty.

The implementation of the projects is being supported by the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan and JSC NC KAZAKH INVEST under the "one-stop shop" principle, providing investors with support ranging from consultations on legislation to the receipt of state support measures. Already in September of this year, the construction of the "Kazak protein" complex is expected to begin, while the joint venture between "S Sistem Yatirim Lojistik" and JSC "Kazpost" is finalizing the preparation of project documentation.

Thus, the signed agreements are moving into the practical stage, which will contribute to the creation of new jobs, strengthening of food security, and the development of modern infrastructure in the country.